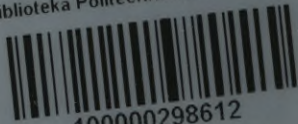

Biblioteka Politechniki Krakowskiej

100000298612

[Handwritten signature]

ZWIĄZEK STUDENTÓW ARCHITEKTURY
PRZY AKADEMII GÓRNICZEJ
W KRAKOWIE

KRÁLOVSKÉ
HLAVNÍ MĚSTO
PRAHA

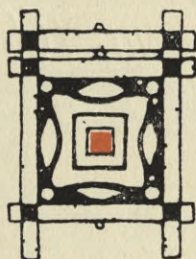
• VYDÁNO •
NÁKLADEM • OBCE • PRAŽSKÉ •
• L. P. 1911. •

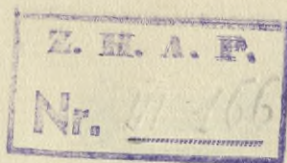
PRAHA.

POHLEDY NA MĚSTO A DÍLA
UMĚLECKÁ REPRODUKCE DLE
MALEB, KRESEB A FOTOGRA-
FÍÍ. DRUHÉ VYDÁNÍ VYŠLO V
ČERVNU ROKU 1911.

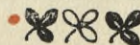
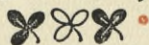

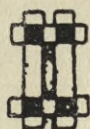
III. 13526

ÚPRAVA · A · REPRODUKCE · Z · GRA ·
FICKÉHO · ÚSTAVU · JAN · ŠTENC,
VÁZBA · A · TITULNÍ · LISTY · J · ŠIMÁKA,
KNIHTISK · TISKÁRNÝ · D · E · GRÉGR
A · SYN, VESMĚS · V · PRAZE.

Akc. Nr. D-1848/51

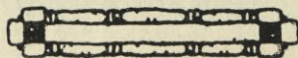

OBSAH:

1. **MAX·ŠVABINSKÝ:**
PODOBIZNA·STAROSTY·KR·HL·MĚSTA
PRAHY·JUD^{us}·KARLA·GROŠE.
2. **ST·SUCHARDA:**
PLAKETA·MĚSTA·PRAHY.
3. **JULIUS·MAŘÁK:** VYŠEHRAD.
4. **JAROSLAV·ŠETELÍK:**
HRADČANY·MALÁ·STRANA·ZNÁBŘEŽÍ
RUDOLFOVA.
5. **VÁCLAV·JANSA:**
STAROMĚSTSKÉ·NÁMĚSTÍ·S·TÝNEM.
6. **FRANT·SIMON:**
PŘED·STAROMĚSTSKÝM·ORLOJEM.
7. **FRANT·SIMON:**
STAROMĚSTSKÉ·NÁMĚSTÍ·S·TÝNEM.
8. **S·PROUT:** TÝNSKÁ·ULIČKA.
9. **MAX·ŠVABINSKÝ:** PRAŠNÁ·BRÁNA.
10. **ANT·BUBENÍČEK:** ŽIDOVSKÝ·HRBITOV.
11. **F·OHMANN:** NÁRODNÍ·DIVADLO.
12. **J·V·MYSLBĚK:** ZÁBOJ·A·SLAVOJ·SOU,
SOŠÍ·Z·MOSTU·PALACKÉHO.
13. **ST·SUCHARDA:** POMNÍK·PALACKÉHO.
14. **ARNOŠT·HOFBAUER:**
HRADČANY·MALÁ·STRANA·V·ZIMĚ.
15. **FRANT·SIMON:** STAROMĚSTSKÁ·MOSTE,
CKÁ·VĚŽ·S·CHRÁMEM·KŘÍŽOVNICKÝM.
16. **ADOLF·KAŠPAR:**
KARLŮV·MOST·V·ZIMĚ.

17. **JAROSLAV ŠETELÍK:**
KARLŮV·MOST·S·MALOSTRANSKOU·MO,
STECKOU·VĚŽÍ.
18. **MATĚJ BRAUN:**
SVATÁ·LUITGARDA·NA·KARLOVĚ·MOSTĚ.
19. **ADOLF KAŠPAR:**
PRAŽSKÉ·BENÁTKY·NA·MALÉ·STRANĚ.
20. **FRANT ŠIMON:**
CHRÁM·SV·MIKULÁŠE·NA·MALÉ·STRA,
NĚ.
21. **JINDŘICH·TOMEČ:**
NERUDOVA·ULICE·NA·MALÉ·STRANĚ.
22. **FRANT ŠIMON:** VÝHLED·Z·FÜRSTEN,,
BERSKÉ·ZAHRADY.
23. **VIKTOR STRETTI:** MALÁ·STRANA.
24. **JAROSLAV ŠETELÍK:**
MALÁ·STRANA·ZE·ZAHRADY·FÜRSTEN,,
BERSKÉ.
25. **FERD·ENGELMÜLLER:**
HRADČANY·S·JELENÍM·PŘÍKOPEM.
26. **ANT·SLAVÍČEK:**
VĚŽ·CHRÁMU·SV·VÍTA.
27. **JULIUS·MAŘÁK:**
HRADČANY·Z·JELENÍHO·PŘÍKOPU.
28. **JINDŘ·TOMEČ:** HRADČANY·OD·TEJNKY.
29. **ANT·SLAVÍČEK:** STARÉ·MĚSTO·Z·LETNÉ.
30. **ROMAN·HAVEĽKA:** PRAHA
OD·PODBABY.

KRÁLOVSKÉ HLAVNÍ MĚSTO PRAHA.

NĚKOLIK předními umělci zachycených dojmův a pohledů, které poskytuje metro-
pole království Českého, budiž doprovázeno stručnými slovy o významu tohoto
slavného města v minulosti i přítomnosti.

Kněžna Libuše, kterou pověst za zakladatelku hradu Pražského prohlašuje, dle starého
kronisty vyslovila známé proroctví o budoucnosti Prahy slovy: „Aj, město vidím veliké,
jehož sláva hvězd se dotýká“, a po staletí obyvatelé tohoto města a Čechové vůbec kde-
koli sídlící měli velké ponětí o důstojnosti a slávě tohoto střediska všeho národního ži-
vota českého.

Dávaly jim k tomu právo i poutavá minulost jeho s osudy národa českého vesměs
a nerozlučně v jedno svázaná, jež učinila Prahu hlavou a srdcem národa toho, i neméně
čestná přítomnost, jež znamená pro město i národ dobu nového krásného rozvoje, skoro
vesměs vlastní silou způsobeného. A rovněž samo položení města rozkoší naplňuje domácí
i cizince a pozornost jich měrou neobyčejnou poutá, třebaž doba nového ruchu stavebního
mnohou črtu starého jeho původu byla setřela.

Zajisté právem znalci ode dávna čítají Prahu k nejkrásnějším městům Evropy, jak toho
pro malebnou polohu na obou březích mohutné řeky, pro rozložení na malebných strá-
ních i pro přečetné historické památky zasluhuje. Již r. 1458. Eneáš Silvius (později
papež Pius II.) nazývá Prahu královnou měst, současník i odpůrce jeho slavný král Jiří
nazývá ji „vrchem a hlavou království, jež od krále nebeského dobrým povětrím a zemí
úrodnou je obdařena“, Göthe jmenuje ji přeskvošným drahokamem v koruně země a
Humboldt klade Prahu na třetí místo po Cařihradu a Neapoli a mezi městy evropskými.

Za našich časů ovšem utrpěl starožitný vzhled Prahy a jeho okolí, jak pověděno, čilým
ruchem stavebním; nicméně nové monumentální stavby (Národní divadlo, Museum krá-
lovství Českého, Rudolfinum, chrámy v Karlíně, na Kr. Vinohradech a Smíchově, budovy
obou universit a české techniky, akademie Strakovské a malířské, Museum městské, domy
České a městské spořitelny, hypoteční, zemské a živnostenské banky, budovy nádražní,
tržnice, plodinová bursa a jatky, mosty cis. Františka I., Františka Josefa I., Palackého

a Svatopluka Čecha atd.), jakož i opravy starších staveb (na př. chrámu sv. Víta, kostela sv. Jiří, radnic, Prašné věže atd.), zejména neobyčejný vzrůst předměstí pražských vzbuzují novou pozornost a přízeň hlavnímu městu.

Ale přes to vše činí Prahu nepopíratelně zajímavou všechno to, co jí dává nádech a ráz velké historické tradice, a snahy po zachování starobylého jejího rázu sledují se proto se sympatiemi celého vzdělaného světa.

Dějiny Prahy — toť jsou namnoze dějiny národa a státu Českého. Není takoruka kamene, který by v Praze neměl historického významu, a není divu, že cizinci nazývají Prahu středověkým museem, které by podobně jako Florenc, Norimberk atd. mělo býti dáno pod ochranu mezinárodní. A rovněž lze pochopiti snadno, proč každý Čech a každý Slovan s oduševněním a nadšením horuje o „zlaté slovanské Praze“ a proč nenávistníci a nepřátelé národa Českého nejednou pronesli myšlenku, že zejména hrad Pražský musil by býti prve srovnán se zemí, aby mohlo býti dokonáno dílo zničení a vyhlazení národnosti české.

Ano, nádherný královský hrad Pražský, kde vzaly počátek velké děje národa Českého, a pod jehož ochranou vyvinula se lidnatá města kolem něho rozložená, jež s ním společně vysoko povznesla pojem Prahy v ohledu politickém, národním a kulturním!

Po dlouhá staletí tento starodávný hrad Pražský byl sídlem mocných panovníků Českých, kteří netoliko žárlivě hájili neodvislost a velikost českého státu, nýbrž kteří po příkladu císaře římského a krále Českého Karla IV., otce vlasti — a to byli zejména panovníci z rodu Habsburského — s královskou korunou českou spojovali císařskou korunu římsko-německou, jež jim dávala možnost vykonávati nadvládu ve střední Evropě. Karolinská tato česká idea vzala ovšem r. 1806. a opět r. 1866. za své. Místo rozmnožování moci nastala starost o udržení jejího zbytku, místo útoku nastala obrana. I tu význam Čech a Prahy padá cele na váhu. Bez samostatného státu Českého a bez trvalého spojení královské moci české s neodvislou královskou mocí uherskou a také se zeměpanskou mocí rakouskou, která ku neodvislosti stále větší rovněž postupovala, sotva by bylo došlo k utvoření a uhájení samostatného soustátí podunajského, které by bylo s to poskytnouti ochranu všem svým národům proti zevnějším nepřátelům, neboť země české, jsouce poněmčeny, staly by se přirozeně kořistí nově utvořeného samostatného Německa a Praha provinciálním městem německým. A tak dějiny našeho státu ukazují na dráhu, po které jest mu i na dále se ubíratí.

V tomto historickém světle hrad Pražský každému myslícímu pozorovateli jeví se býti jakoby představitelem státní idey české. Na něm ve velechrámu sv. Víta, založeném kolem r. 930. knížetem Václavem Svatým, chová se koruna Česká s ostatními odznaky českého důstojenství královského, v chrámě tom odbývá se korunovace králův a královen českých, slavná to manifestace svrchovanosti panovnické moci české, mocné utvrzení svazku krále s lidem, jakož i nedílnosti a trvalého příslušenství zemí Českých ke koruně České.

Tam nalézají se hrobky slavných knížat a králů z rodu Přemyslovského, Lucemburského, Jagelonského a Habsburského, obraz to příslušenství a záruka pevného svazku panující dynastie, dědice to českého trůnu, se zemí Českou.

Na zámku tom byl po staletí dvůr císařův a králů, v nádherných jeho síních shromažďovaly se sněmy z království i z celé koruny, tam měly sídlo nejvyšší úřady a soudy královské i stavovské, jichž působnost vztahovala se na království České i na země přivtělené, odtud také vedla se dlouho vrchní správa církevní nad zeměmi Českou i Moravskou, nyní pouze nad královstvím Českým.

Co dnes nazýváme hradem Pražským, jenž s malebným okolím nese název Hradčan, je dílem mnoha věků. Střed jeho — chrám sv. Víta — jest přeskvostným památkem, od něhož velká část českých dějin jakoby v zrcadle se odráží. Za Karla IV. začala se stavba jeho v nynější způsobě, za Ferdinanda I. následkem požáru r. 1541. poškozen byl až do zahubení a teprve nová doba přikročila k obnovení a dokončení stavby jeho. Poblíže chrámu v nejstarší části hradu stál už v X. století kamenný palác, ježž král Přemysl Otakar II. opevnil zdmi, věžemi a příkopy. Po vyhoření jeho Karel IV. nádherně dal jej znova stavět podle vzoru Pařížského Louvru a kr. Vladislav dobudoval a zvelebil jej, zejména vybudováním velikého sálu t. zv. Vladislavského. Z dávné doby byly v této nejstarší části hradu residence biskupská, dům kapitolní, domy nejv. purkrabí a jiných úředníků královských, kostel sv. Jiří a královská kaple Všech Svatých. — V XVI. století přikupováním nových pozemků ke hradu šířilo se prostranství i příslušenství jeho. Příkoupěna r. 1534. zahrada královská a vystavěn v ní letohrádek královny Anny; v novém druhém nádvoří za císaře Rudolfa II. r. 1597. vystavěny sály Španělský a Německý a začalo se se stavbou dlouhého zámeckého traktu, který za císaře Matyáše r. 1614. byl dostavěn, čímž bylo uzavřeno druhé nádvoří. Po r. 1620. dvůr královský položen trvale do Vídně a hrad sotva uchráněn spustnutím, jež mu zvláště bombardováním r. 1757. Prusáky hrozilo. Císařovna Marie Teresie povolavši vlašského stavitele Lurago uzavřela přestavěti celý zámek, když už před tím za císaře Ferdinanda III. oba zámky Vladislavův i Rudolfův v jedno jsou spojeny, a dala provésti novou velkou renaissanční stavbu směrem k třetímu nádvoří, jež bylo opatřeno dvojími křídly, uzavřenými ozdobným mřížovím s obrovskými postavami zápasníků.

Kdo pak stane před tímto nádvořím zámeckým a rozhlédne se kolem, spatří divadlo úchvatné krásy. Na pravo klášter Strahovský s vůkolními sady, dole pod hradem města a předměstí Pražská, spojena několikerými mosty a v dále zbytky starodávného Vyšehradu, na dolením toku řeky Vltavy, ozářeného leskem dávných pověstí národních.

Kamkoli oko patří, všude kamenné doklady pohnutých minulých dob, ale také všude poutavé zjevy nového čilého života moderního. Stařina s novotou podávají si zde bratrsky ruce — jedno století po druhém zanechává stopy a rýhy v poutavém životě městském, založeném na svobodě obecní a osobní, na důmyslu a práci.

Počátky všeho tohoto života sahají do daleké minulosti. Pod ochranou hradů Pražského i Vyšehradského a ku prospěchu jich obyvatelů povstávají již v devátém století tržiště po obou březích Vltavy, k nimž vedou silnice všech vůkolních zemí. Při nich povstávají osady trhovců a jiných obyvatelů. Osady ty od třináctého století vzrůstají na města, opatřují se hradbami na obranu sídlícího v nich svobodného obyvatelstva, jež se namnoze živí průmyslem, obchodem a svobodnými uměními, jakož i na obranu rostoucího jeho majetku a při tom obdržují samosprávu, jež dochází výrazu v obci městské a v trvalých shromaždištích jejích, v obecních domech neboli radnicích.

Kolem dnešního rynku Staroměstského nejprve povstává v letech 1232—1234 Staré neb Velké město Pražské za kr. Václava I., jež stalo se hlavním městem země, stojíc povždy v čele stavu městského v království. Při hlavním tržišti jeho vznikají kostely sv. Mikuláše a Na nebe vzetí P. Marie před Týnem, bývalým to dvorem kupeckým. R. 1338. zakupuje zde obec dům k zřízení radnice, jež stala se svědkem důležitých událostí veřejných, jež se zde sběhly (na př. popravy náčelníků českého povstání r. 1621). Na náměstí samém i v postranních ulicích povstala během času nekonečná řada památek

stavitelských, duchovních i světských, z nichž ovšem mnohé proměnou času na významu svém utrpěly. Uvedeny budtež aspoň starý dům universitní Karolinum roku 1363. pro účely vysoké školy Karlovy vystavěný, památný Karlův most roku 1357. založený s půvabnou věží mosteckou a při něm stojící budova kláštera křižovnického, jenž r. 1237. byl založen, dále Klementinum neboli nová budova universitní z doby protireformační a Prašná brána, poslední to zbytek městských hradeb Staroměstských, r. 1475. za krále Vladislava vystavěná. Rovněž i židovský hřbitov pro malebné položení buď uveden, vedle staré synagogy, přední to památka židovské obce, v hranicích Starého města druhdy usedlé, jejíž členové po assanaci města větším dílem v jiných částech města se usadili.

V době velkého zvelebitele království Českého Karla IV. rozmohlo se obyvatelstvo tohoto města tou měrou, že r. 1348. na předměstích jeho prostranné a krásné město Nové město Pražské s velkými tržišti, přístavy a později vlastní radnicí pomocí krále a tohoto obyvatelstva povstalo; když už před tím za krále Přemysla Otakara II. na levé straně řeky Vltavy pod samým hradem r. 1257. Menší město neboli Malá Strana je založena, jež v novější době stala se sídlem vysokých úřadův a soudů zemských a bydlištěm mnohých mocných šlechtických rodův. I zde radnice a hlavní kostel sv. Mikuláše utvořily střed samostatné městské obce a podnes mnohé paláce šlechtické s nádhernými zahradami (na př. Fürstenberskou) zvyšují půvabnost této části staré Prahy. V době Karla IV. také založena jsou purkrabími hradu Pražského a Vyšehradského města Hradčany a Vyšehrad, z nichž prvnější povýšeno je r. 1756. na čtvrté město Pražské a r. 1784. spojeno jest za císaře Josefa II. s ostatními třemi městy Pražskými v jedinou obec Pražskou, kdežto Vyšehrad společně s Holešovicemi a Libní teprve v novější době se staly součástmi této obce Pražské.

Takovým způsobem ražena je cesta myšlenky utvoření velké Prahy, v které v jedno by se spojily předměstské obce, z nichž mnohé v novější době vyrostly na samostatná pokročilá města, jako Král. Vinohrady, Karlín, Smíchov a Žižkov. Spojenými silami veleobce Pražské zabezpečen bude jedině duchovní a hospodářský pokrok všeho obyvatelstva tohoto města. Proto přítomnost znamená přechod k nové době, v které utvořeno bude nové půlmilionové velké královské hlavní město Praha, jež vyhovovati bude velkým potřebám a úkolům obyvatelstva jak vlastního tak i celé země.

Jaromír Čelakovský.

PRAGUE.

QU'ON me permette, comme commentaire aux tableaux que la métropole du Royaume de Bohême a inspirés à quelques artistes éminents, ces quelques mots touchant l'importance passée et présente de cette ville célèbre.

La princesse Libuše (prononcer: Libouché), à qui la légende attribue la fondation du château de Prague, aurait, d'après un vieux chroniqueur, dit, prophétisant l'avenir de la cité: „Oh! j'aperçois une grande ville dont la gloire atteint les étoiles.“ A travers les siècles, en effet, les habitants de la ville elle-même et tous les Tchèques, où qu'ils soient établis, ont eu conscience de l'importance et de la gloire de ce centre de toute leur vie nationale.

D'une part, son passé glorieux, indissolublement lié en toute occasion aux destinées de la nation tchèque, a fait de Prague la tête et le coeur de cette nation; d'autre part, un présent non moins honorable, marque pour la ville et pour la nation, une étape nouvelle dans la voie du progrès, étape que Prague a parcourue livrée presque entièrement à ses propres moyens. Aussi bien la situation de la ville, pleine de charmes, est-elle digne d'attirer l'attention, encore que les récents travaux de reconstruction aient fait perdre à Prague quelque chose de son ancien cachet historique.

C'est avec raison que, de tout temps, les connaisseurs ont classé Prague parmi les plus belles villes de l'Europe. Elle le mérite aussi bien par le pittoresque de sa situation sur les rives d'une large rivière ou sur les pentes de riants coteaux, que par le nombre des monuments historiques qu'elle renferme. Dès 1458, Enée Silvius (plus tard pape sous le nom de Pie II.) surnommait Prague „la reine des villes“, alors que son contemporain et son adversaire, le fameux roi Georges de Podiébrad, l'appelait „le sommet et la tête d'un royaume que le ciel a gratifié d'un bon air et d'une terre fertile“. Le poète Goethe dit de la ville qu'elle est „un précieux joyau de la couronne du pays“, et Humboldt place, à côté de Constantinople et de Naples, Prague au troisième rang parmi les villes de l'Europe.

Comme nous l'avons dit, de récentes transformations ont fait perdre à la ville une partie de son cachet historique; néanmoins quelques monuments modernes (le Théâtre National, le Musée du Royaume de Bohême, le Rudolphinum, les basiliques de Karlín, de Král. Vinohrady et de Smíchov, les deux universités et l'école technique, l'école (académie) Straka, le Musée municipal, la Caisse d'épargne tchèque, la caisse d'épargne municipale, la banque des hypothèques, la banque du pays, la banque „živnostenská“, les gares nouvelles, les halles, la bourse du commerce, les abattoirs, les ponts François Ier, François-Joseph Ier, Palacký et Svatopluk Čech, etc.) ainsi que la restauration de monuments anciens (de la cathédrale St.-Guy, de l'église St. Georges, de l'hôtel de ville, de la tour-poudrière, par exemple) et la rapide croissance de la banlieue sont un nouvel attrait pour la capitale.

Malgré tout, c'est toujours tout ce qui rattache la ville aux traditions historiques qui constitue le principal intérêt de Prague, aussi les efforts faits pour lui conserver son caractère ancien sont-ils suivis avec intérêt par tout le monde civilisé.

L'histoire de Prague est, en grande partie, l'histoire de la nation et de l'état tchèques. Il est à Prague peu de pierres qui ne présentent un intérêt historique; il n'y a donc rien d'étonnant à ce que les étrangers aient comparé cette ville à un musée du moyen âge auquel on devrait, comme à Florence, à Nuremberg, etc. assurer une protection internationale. Cela explique aussi pourquoi tout Tchèque, tout Slave considère avec enthousiasme Prague comme „la cité d'or des Slaves“ et pourquoi les envieux adversaires de la nation tchèque ont plus d'une fois émis l'idée qu'il faudrait raser le château de Prague pour mener à bonne fin l'anéantissement de la nationalité tchèque.

N'est-ce pas au superbe château royal de Prague qu'ont pris naissance les grands faits de l'histoire tchèque? N'est-ce pas sous sa protection que se sont développées les villes populeuses qui l'entourent, et que Prague s'est acquise l'importance qu'elle occupe dans le domaine politique, national et intellectuel?

Pendant de longs siècles, l'antique château de Prague a servi de résidence aux puissants rois de Bohême qui, non seulement défendirent jalousement l'indépendance et la grandeur de leur pays, mais qui encore, à l'exemple de Charles IV, empereur romain et roi de Bohême, surnommé „le père de la patrie“, unirent, comme les souverains de la maison de Habsbourg, la couronne royale de Bohême à la couronne de l'empire romain-allemand, s'assurant ainsi la souveraineté sur l'Europe centrale. Les années 1804 et 1866 arrêterent l'essor de cette idée de prédominance. Au lieu de chercher à augmenter le pouvoir, il fallut songer à en conserver les restes. La défensive remplaça alors l'offensive et l'importance capitale de la Bohême et de Prague s'affirma hautement. Sans la Bohême indépendante, sans la concentration des pouvoirs royaux de Bohême, de Hongrie et des principautés d'Autriche, il n'eût guère été possible de fonder et de soutenir un état danubien autonome capable de protéger ses peuples contre les ennemis extérieurs. La Bohême, en effet, une fois germanisée, eût été fatalement englobée dans l'empire d'Allemagne nouvellement créé et Prague fût tombée au rang de ville de province allemande.

A ce point de vue historique, le château de Prague, apparaît comme le vrai représentant de l'idée d'état. C'est dans son enceinte que se trouve la cathédrale Saint Guy, fondée en 930 par le prince Saint Venceslas. Là sont déposés la couronne de Bohême et tous les insignes royaux: là sont couronnés les rois et les reines de Bohême et ce couronnement est une solennelle manifestation de l'union du monarque et de son peuple et de l'indis-

solubilité des pays de la couronne de Bohême. C'est là également que se trouve la sépulture des princes et des rois glorieux de la famille des Přemyslides, des Luxembourgs, des Jagellons et des Habsbourgs, symbole et garantie de l'union de la famille régnante, la Maison de Habsbourg, avec la Bohême.

Ce château abrita longtemps la cour des empereurs et des rois. C'est dans ses salles somptueuses que se réunissaient les diètes du royaume et de tous les pays de la Couronne; c'est là aussi que siégeaient l'administration et la magistrature du pays ainsi que la haute administration ecclésiastique, aujourd'hui restreinte à la Bohême, mais qui, autrefois, s'étendait sur la Bohême et la Moravie.

Ce que l'on désigne aujourd'hui sous le nom de château de Prague ou, plus généralement, en y comprenant les édifices qui l'entourent, sous le nom de Hradčany (Hradčine) est l'oeuvre de plusieurs siècles. Au centre se dresse la cathédrale Saint Guy, superbe monument où une grande partie de l'histoire tchèque se reflète comme dans un miroir. Le bâtiment dans sa forme actuelle, fut commencé sous le règne de Charles IV; sous le règne de Ferdinand Ier un incendie le détruisit entièrement et ce n'est que de nos jours que l'on s'est appliqué à le restaurer et à l'achever.

Près de la cathédrale, dans la patrie la plus ancienne du château, se trouvait, dès le Xe siècle, un palais de pierre que le roi Přemysl Otakar II fit entourer de remparts, de tours et de douves. A la suite d'un incendie, Charles IV fit splendidement reconstruire ce palais sur les plans du Louvre, et le roi Vladislav le termina en y ajoutant une vaste salle, appelée encore aujourd'hui la salle Vladislav. Cette ancienne partie de château comprenait alors le palais épiscopal, la résidence du chapitre, du burgrave et des dignitaires de la cour ainsi que l'église Saint Georges et la chapelle royale de Tous les Saints.

Au XVIe siècle l'acquisition de nouveaux terrains permit d'agrandir considérablement le château. En 1534 la Cour acheta le jardin royal et y fit élever le pavillon de la reine Anne (Belvédère); en 1597, l'empereur Rodolphe II fit bâtir la salle espagnole et la salle allemande et commença la construction du corps de bâtiment qui sépare la deuxième cour et que l'empereur Mathias n'acheva qu'en 1614. Après l'année 1620, la Cour alla se fixer à Vienne. Ce n'est qu'à grand' peine que le château fut sauvé de la ruine qui le menaçait et du bombardement que les Prussiens lui firent subir en 1757. Plus tard, l'impératrice Marie-Thérèse chargea l'architecte italien Lurago de reconstruire tout le château. Celui-ci, les palais de Vladislav et de Rodolphe ayant déjà été réunis sous le règne de l'empereur Ferdinand III, exécuta dans le style renaissance, un bâtiment flanqué de deux ailes reliées par une belle grille dont les pilastres supportent des lutteurs gigantesques.

Si l'on s'arrête à l'entrée du château et si l'on regarde autour de soi, on découvre alors un spectacle d'une admirable beauté. A droite se dresse le monastère de Strahov entouré de vastes jardins; au-dessous, au pied du château s'étendent la ville et ses faubourgs reliés par plusieurs ponts et au loin, dominant la Vltava, l'antique Vyšehrad érige les ruines de son ancien manoir glorifié par les vieilles légendes nationales.

Où qu'ils se portent, les yeux reçoivent les documents de pierre des âges passés à côté des manifestations de l'activité d'aujourd'hui. Le passé et le présent se tendent fraternellement la main. Chaque siècle a laissé sa trace dans la vie ardente de la cité basée sur la liberté commune et individuelle, sur l'intelligence et le travail.

Les origines de cette vie remontent loin dans le passé. Sous la protection des châteaux de Prague et de Vyšehrad, dès le IXe siècle, des marchés sont, pour les commodités de l'habitant, créés sur les deux rives de la Vltava. Des routes les font communiquer avec toutes les régions avoisinantes. Des groupes de marchands s'établissent alentour. Ces groupements, dès le XIIIe siècle, constituent des villes que, pour protéger les habitants, artisans ou commerçants en général, et leurs biens, on entoure de remparts. En même temps ces villes sont dotées d'une administration autonome, elles deviennent des communes possédant un lieu de réunion, un hôtel de ville.

Autour de ce qui est aujourd'hui la place de l'hôtel de ville s'était formée entre 1232 et 1234 la Cité ou Grande ville de Prague qui, sous le règne de Venceslas Ier, devint la capitale du pays. Sur la place du marché de cette ville s'élevèrent l'église Saint Nicolas et l'église de l'Assomption. Cette dernière se dressait devant l'ancienne cour des marchands dénommée Týn. En 1338 la commune acheta en cet endroit un groupe de maisons qu'elle remplaça par l'hôtel de ville, ce témoin d'importants événements historiques tels que la décapitation des seigneurs tchèques qui prirent part au complot de 1621. Sur la place même ou dans les rues avoisinantes, on vit peu à peu s'ériger une foule de monuments religieux ou civils dont quelquesuns ont avec le temps beaucoup perdu en importance.

Qu'il suffise de citer: le vieux Carolinum bâti en 1363 par Charles IV pour abriter l'université qu'il venait de créer; le fameux pont Charles avec sa belle porte, bâti en 1357 et près duquel se dresse le monastère des Chevaliers de la Croix fondé en 1237; le Clementinum, nouveau bâtiment de l'université, qui date du temps de la contre-réformation; et enfin la Prašná brána (Tour-poudrière), dernier reste des remparts de la Cité et que le roi Vladislav fit construire en 1457. Citons encore le cimetière juif si pittoresque, non loin duquel se trouve la vieille synagogue qui est l'un des plus intéressants monuments de l'ancienne commune juive enclavée jadis dans la Cité et dont les habitants se sont aujourd'hui répandus dans les différents quartiers de la ville.

Sous le règne de Charles IV, ce protecteur du royaume de Bohême, la population de Prague augmenta dans de telles proportions que les Faurbourgs de la Cité formèrent bientôt une grande et belle ville. Cette Nouvelle Ville, comme on l'appela, ne tarda pas à avoir son marché et à posséder même son hôtel de ville. Déjà en 1257, sous le règne de Přemysl Otakar, la Malá Strana (Petite Ville) avait été fondée sur la rive gauche, au-dessous de château royal. Ce quartier est aujourd'hui le siège des hautes administrations du pays et la résidence de nombreuses familles aristocratiques. Un hôtel de ville et l'église Saint Nicolas formaient, là aussi, le centre d'une commune indépendante. Beaucoup de palais et d'hôtels aristocratiques, avec leurs splendides jardins (le palais Fürstenberg, par exemple), rehaussent encore le charme de ce vieux quartier. Au temps de Charles IV les burgraves des châteaux de Prague et de Vyšehrad fondèrent également les villes de Hradčany et de Vyšehrad. En 1756, la première de ces deux villes fut adjointe, comme quatrième arrondissement, à la ville de Prague et, définitivement, en 1784, sous le règne de l'empereur Joseph II, forma avec les trois villes précédemment réunies, la commune de Prague. Quant à Vyšehrad, cette ville ne fut que récemment, en même temps que Holešovice et Libeň, englobée dans cette commune unique.

C'est ainsi que l'on arrivera à la formation d'une Grande Prague à laquelle viendraient s'agglomérer les communes de la banlieue dont certaines, comme Král. Vinohrady, Karlín, Smíchov et Žižkov, fondées depuis peu, sont devenues des villes importantes. Seules les forces concentrées en la grande commune de Prague pourront contribuer au progrès intellectuel et matériel de la population de cette ville. C'est pourquoi l'époque actuelle marque une transition entre le présent et l'avenir prochain où sera constituée une nouvelle ville de Prague, riche d'un demi-million d'habitants et capable de satisfaire pleinement aux besoins de sa population et à ceux de tout le pays.

EWIAZEK STUDENTÓW ARCHITENKTUR
PRZY AKADEMII GÓRNICZEJ
W KRAKOWIE

TABLE DE MATIÈRES:

1. MAX ŠVABINSKÝ:
Portrait du maire de Prague, M. le Dr. Charles Groš.
2. STANISLAS SUCHARDA:
Plaquette de la ville de Prague.
3. JULIUS MAŘÁK:
Vyšehrad.
4. JAROSLAV ŠETELÍK:
Hradčany et la Petite Ville vus de quai Rodolphe.
5. VÁCLAV JANSA:
La place de l'Hôtel de Ville et l'église de Týn.
6. FR. ŠIMON:
Devant l'horloge.
7. FR. ŠIMON:
La place de l'Hôtel de ville et l'église de Týn.
8. S. PROUT:
Le ruelle de Týn.
9. MAX ŠVABINSKÝ:
La tour-poudrière (Prašná brána).
10. ANT. BUBENÍČEK.
Le vieux cimetière juif.
11. F. OHMANN:
Le théâtre national.
12. J. V. MYSLBEK:
Záboř et Slavoř, groupe du pont Palacký.
13. ST. SUCHARDA:
Monument de F. Palacký.
14. ERNEST HOFBAUER:
Hradčany et la Petite Ville en hiver.
15. FR. ŠIMON:
Tour du Pont (rive droite) et l'église de Chevaliers de la croix.

16. ADOLPHE KAŠPAR:
Le pont Charles en hiver.
  17. JAROSL. ŠETELÍK:
Le pont Charles et la porte de la Petite Ville.
  18. MATHIEU BRAUN:
Sainte Luitgarde, statue du Pont Charles.
  19. ADOLPHE KAŠPAR:
La Venise de Prague, dans la Petite Ville.
  20. FR. ŠIMON:
L'église St. Nicolas de la Petite Ville.
  21. HENRI TOMEČ:
La rue Neruda, dans la Petite Ville.
  22. FR. ŠIMON:
Panorama pris du Jardin Fürstenberg.
  23. VICTOR STRETTI:
La Petite Ville.
  24. JAROSLAV ŠETELÍK:
La Petite Ville vue des Jardins Fürstenberg.
  25. FERD. ENGELMÜLLER:
Le Château de Hradčine et la douve aux cerfs.
  26. ANT. SLAVÍČEK:
La flèche principale de la cathédrale Saint Guy.
  27. JULES MAŘÁK:
Hradčany, vue de la douve aux Cerfs.
  28. HENRI TOMEČ:
Hradčany, vu de Teřnka.
  29. ANT. SLAVÍČEK:
La Cité vue de Letná.
  30. ROM. HAVELKA:
Prague vue de Podbaba.
-

THE ROYAL CITY OF PRAGUE.

We desire to add to these impressions and views of the Metropolis of the Kingdom of Bohemia, depicted by some of our leading artists, a few remarks descriptive of the past of this glorious city and her position today.

According to the ancient myth, the castle of Prague was founded by Princess Libussa, who — as the old chronicler, Cosmas of Prague, narrates — pronounced the famous prophecy of the future greatness of Prague in these words:

“I see a grand town, the fame of which reaches the skies.”

All through the centuries, citizens of Prague, together with Čechs residing in every part of the world, have highly esteemed the glory and dignity of this centre of Bohemian national life.

They did so rightly, since it was the fascinating history of the city, inseparably and entirely united with the destiny of Bohemia, which made Prague the head and heart of the nation — and the present period forms for the city and nation an epoch of new and striking development based entirely on selfhelp.

The beautiful site of the city is universally extolled. No wonder that from time immemorial numerous distinguished travellers have declared Prague to be one of the most beautiful cities of Europe an account of its picturesque situation on both banks of the river Vltava and on the slopes of pleasant surrounding hills, as well as for its historical monuments.

It was Aeneas Silvius — afterwards pope Pius II — who in the year 1458 styled Prague the “Queen of cities”; George of Poděbrad, a celebrated Bohemian king, contemporary and adversary of Silvius, described Prague “the head of the Kingdom endowed by Heaven with good air and fertile soil”.

Goethe called Prague “a priceless jewel in the crown of Earth”; the eminent German traveller Humboldt, ranked Prague third, — after Constantinople and Naples — amongst European towns.

In our days, some of the more ancient features of Prague and its surroundings have been obliterated through modern architecture. In spite of this fact, however, there are many new monumental buildings in Prague worthy of notice:

The National Theatre, Museum of the Kingdom of Bohemia, Picture Gallery "Rudolphinum", churches in Karlín, Vinohrady, Smíchov; Čech and German University buildings and the Čech High Technical College, Count Straka's Academy for the education of young Bohemian noblemen; Museum of the city of Prague; The Bohemian Savings Bank; Savings Bank of the city of Prague; Land Credit Bank; Bank of the Kingdom of Bohemia; Industrialbank for Moravia and Silesia; Emperor Francis bridge; Emperor Francis Joseph I. bridge; Palacký's bridge, Svatopluk Čech's bridge etc.

Several ancient buildings, partly renovated, claim the attention of travellers; viz St. Vitus' cathedral, St. George's church, the old Town Hall, the new Town Hall, The Powder Gate etc.

The remarkable growth of the suburbs is of special interest to visitors, but the supreme attractions of Prague lie beyond all doubt in its historic character. The endeavours to preserve this character have met with warm sympathy from the whole civilized world.

The story of Prague is to a great extent the history of the Bohemian nation and of the Bohemian state. It is a very old saying that there is no single stone in Prague which does not contain in itself a morsel of history.

It is not surprising that foreigners consider Prague a mediaeval museum which, together with Florence and Nuremberg, ought to be placed under international protection.

It is easy to understand why all Čechs and indeed Slavs generally, speak with affection and enthusiasm of „Golden, Slavonic Prague“ — and moreover, why enemies of the Bohemian nation have often expressed the opinion that it would be necessary first of all to destroy the castle of Prague in order to facilitate national annihilation.

It is the fact that the superb Royal Castle of Prague saw the origin of the history of the great Bohemian nation. Under its protection the surrounding populous towns rose and flourished; and the importance of Prague in political, national and cultural respect followed in due course.

During many centuries, the ancient castle of Prague was the seat of distinguished rulers of Bohemia who steadfastly maintained the independence and grandeur of the Bohemian State, and who — especially in the persons of sovereigns of the Habsburg dynasty — following the example of the Roman Emperor and Bohemian King Charles the Fourth (known as "Father of the Country") — combined with the Royal Crown of Bohemia the Imperial Crown of the Holy Roman Empire, which enabled them to exercise supremacy in Central Europe.

Entire changes followed the action of Napoleon in 1806, and the battle of Sadowa in 1866.

Efforts to extend the sovereign power were replaced by preservation of what remained thereof. Defense was substituted for attack. Once more, the importance of Bohemia and Prague in Austrian history was weighed in the balance.

Without an independent Bohemian State, without permanent union of the Bohemian Royal power with the independent Hungarian Royal power, and with the Sovereign power over the Austrian lands, which was making for independence, it would be hardly possible to create and defend an independent Union of States along the Danube, strong enough to protect its members against external enemies, since the lands of the Bohemian crown, once Germanized, would probably become part of a newly consolidated independent German Empire, with the reduction of Prague to a provincial German city.

From a historical point of view, Prague Castle will represent to the thoughtful observer the Bohemian State idea.

In St. Vitus' Cathedral — founded about 930 by Prince St. Wenceslaus, — are preserved the Bohemian Royal Crown and regalia, and in this cathedral takes place the coronation of Kings and Queens of Bohemia, — a solemn manifestation of Bohemian sovereignty, a confirmation of the bonds uniting the King with his people, and a token of the indivisibility and permanent consistency of the Bohemian Crown.

The tombs of famous Princes and Kings of Přemyslide, Luxemburg, Jagellon and Habsburg dynasties are here, forming guarantees of the solid bonds existing between the reigning dynasty, heir to the Bohemian throne, and the Kingdom of Bohemia.

For centuries the castle was a residence of the Imperial and Royal court; in its magnificent halls assembled diets of the Kingdom of Bohemia and of all lands pertaining to the Bohemian Crown; and here were situated the chief offices; the Royal Law Courts; and the Courts of the Bohemian Estates, the jurisdiction of which extended over the Kingdom of Bohemia and over the lands of the Bohemian Crown.

From here the Church formerly exercised spiritual supervision over Bohemia and Moravia; in these days this supervision is confined to the Kingdom of Bohemia.

The Royal Castle, with its picturesque environs known the "Hradčany" is the work of many centuries.

The central featury of the Hradčany: St. Vitus Cathedral, is a noble monument, in which the greater part of Bohemian history is depicted as in a mirror. The venerable building was begun in its present style in the reign of Charles IV, destroyed by fire in 1541, afterwards restored, and at length approaches entire reconstruction.

As early as the tenth century close to the cathedral stood a stone palace, fortified by King Přemysl Otakar II with walls, towers and moats.

After the conflagration already mentioned this part was rebuilt by King Charles IV the Louvre in Paris serving as model; King Vladislav completed and improved the palace with a great hall known "Vladislav's" hall.

Formerly this part of the castle was the residence of Bishops, the Chapter House, and the quarters of the Chief Burgrave and other Royal officials; Church of St. George and the Royal Chapel of All Saints were included in the Castle buildings.

In 1534 the Royal Garden was purchased, and here the Pavilion of Queen Anne was erected.

In 1597, when the Emperor Rudolph II, was on the throne the Spanish and German halls were built in the inner courtyard; a newer portion of the Castle was begun and finished in 1614 in the reign of the Emperor Mathias.

In 1620 the Royal Court was transferred to Vienna, and Prague Castle deserted.

In 1757 the Castle was in danger through the Prussian bombardement.

The Emperess Maria Theresa ordered the reconstruction of the Castle under the direction of the Italian architect Lurago and still a new part in Renaissance style, was built with an artistic gateway adorned with statues of two giants.

From the gate a magnificent view of Prague is beheld. On the right stands the monastery of Strahov, and the adjoining Gardens; below the Castle extend the town and suburbs of Prague, connected by several bridges; in the distance tower the remains of the castle "Vyšehrad" above the river Vltava around which are grouped many national legends.

In every direction may be seen stone memorials of the stirring past, besides numerous attractive features of modern life. Past and present fraternally join hands, succeeding centuries having left traces and furrows in the interesting life of this City founded on communal and personal liberty, on intelligence and work.

The origin of the municipal life belongs to the remote past. Under the protection of the Prague Castle and Vyšehrad Castle market places were founded in the ninth century on both banks of the river Vltava, to which highways led from all neighbouring countries. Near these spots market folk and others began to settle. From the 13th Century onwards these settlements gradually developed into cities. Protecting walls encircled them from the beginning, and the simple inhabitants dwelt in safety, carrying on their little industries, commerce and liberal arts.

These communities acquired selfgovernment in course of time with municipal centres: with the tower the various Town Halls.

Around the Old Town Square in the reign of King Wenceslaus I, originated (1232—1234) the Old or Great Town of Prague, which became Capital of the Kingdom and leading City in Bohemia.

Near the principal market place of the Old Town were erected the churches of St. Nicolas and the Virgin Mary, at the rear of the "Týn", once the centre of commerce.

In 1338 the City Council of the Old Town purchased a house, on the site of which was erected the Town Hall, afterwards famous for its associations with moving periods of Bohemian history e. g., it was the scene of the execution in 1621 of 27 chiefs who, for the sake of their religion, rose against Ferdinand II. This event caused great commotion throughout Europe, especially in England, as Frederick, the "Winterking" had married the English princess Elisabeth.

On the Old Town Square and in neighbouring-streets, in successive centuries many houses of high artistic and architectonic value were built. Some, however, were spoilt through alteration. Worthy of attention are the following: the old University building "Carolinum" built in 1363 for the high schools founded by Charles IV; the celebrated Charles Bridge, founded in 1357, with its handsome Bridge towers; in proximity to the Charles Bridge: the monastery of the Bohemian Knights of the Red Cross, dating from 1237; The "Clementinum", a new University, formerly a Jesuit College; and the "Powder Gate", built in the reign of Vladislav II the sole remnant of the once strong fortifications of the Old Town.

We must not forget the ancient Jewish Cemetery near the Old Synagogue, which is principal historical monument of the Jewish community formerly located in a special quarter of the Old Town. When this so-called "Jewish Quarter" was rebuilt, most of the members of the Jewish community migrated to more modern districts of the city.

In the reign of Charles IV, who greatly promoted the welfare of the Kingdom, the number of inhabitants in the Old Town increased to such an extent that a spacious and beautiful New Town of Prague arose in the vicinity, with fine market places and its special Town Hall.

Previously, in the reign of King Přemysl Otakar II in 1257 the Smaller or Small Town (Malá Strana) was founded on the left bank of the river Vltava below the castle, where at the present time are situated the chief offices, Law Courts, and residences of some noble Bohemian families.

The Town Hall und Church of St. Nicolas formed in this quarter the centre of communal life, a parallel to the conditions of the Old Town. Even in our days many palaces with magnificent gardens (e. g. Fürstenberg garden) increase the charm of this interesting part of Old Prague.

In the reign of Charles IV the Burgraves of the Prague and Vyšehrad castles founded the cities Hradčany and Vyšehrad; the former was promoted in 1756 to the rank of fourth city of Prague, and during the reign of Josef II, in 1784, was united with the Old, New and Small Town in one City of Prague.

The Town Vyšehrad and the suburbs Holešovice und Libeň have more recently been joined to Prague. Thus has been carried into effect the idea of Greater Prague which should include all the suburbs, of which some are at present independent and progressive municipalities as Kr. Vinohrady, Karlín, Smíchov, Žižkov.

The time is approaching when Prague will contain more than half a million inhabitants, with the dawn of a new epoch in which we trust, that Greater Prague will prove more than equal to all exigencies and aspirations of the age.

LIST OF ILLUSTRATIONS:

1. MAX ŠVABINSKÝ:
Portrait of JUDr. Karel Groš, the Lord Mayor of Prague.
2. ST. SUCHARDA:
"Prague" (a plaquette).
3. JULIUS MAŘÁK:
"Vyšehrad" (The "Acropolis" of Prague).
4. JAROSLAV ŠETELÍK:
View of the "Hradčany" and of the "Malá Strana" as seen from the Prince Rudolph's Embankment.
5. VÁCLAV JANSA:
The Old Town Square with the "Týn" church in background.
6. FR. ŠIMON:
In front of the Old Town Horologe.
7. FR. ŠIMON:
The Old Town with the "Týn".
8. S. PROUT:
"Týn" Church Lane.
9. MAX ŠVABINSKÝ:
The Powder Tower.
10. ANT. BUBENÍČEK:
The ancient Jewish Cemetery.
11. F. OHMANN:
Bohemian National Theatre.
12. J. V. MYSLBEK:
"Záboj" and "Slavoj" (A group of statues on the Palacký's Bridge).
13. ST. SUCHARDA:
Monument of F. Palacký (the Bohemian historian).
14. ARNOŠT HOFBAUER:
"Hradčany" and "Malá Strana" in Winter.

15. F. ŠIMON:
The Old Town Bridge Tower with the temple of the Order of Crucigerous Knights.
  16. ADOLF KAŠPAR:
Charles Bridge in Winter.
  17. JAROSLAV ŠETELÍK:
Charles Bridge and the Bridge-tower of Malá Strana.
  18. MATHIAS BRAUN:
The statue of St. Luitgard on the Charles Bridge.
  19. ADOLF KAŠPAR:
The "Venise" of Prague (Malá Strana).
  20. F. ŠIMON:
St. Nicolas Cathedral (Malá Strana).
  21. JINDŘICH TOMEČ:
"Neruda" Street (Malá Strana).
  22. F. ŠIMON:
A view of the "Hradčany" from the Fürstenberg Garden.
  23. VIKTOR STRETTI:
"Malá Strana" (The Smaller Town of Prague).
  24. JAROSLAV ŠETELÍK:
View of the "Malá Strana" from the Fürstenberg Garden.
  25. FERD. ENGELMÜLLER:
The Hradčany and the Stag's Ditch.
  26. ANT. SLAVÍČEK:
The big spire of St. Vitus' Cathedral.
  27. JUL. MAŘÁK:
View of the "Hradčany" from the "Stag's" Ditch.
  28. JINDŘICH TOMEČ:
The "Hradčany" from the "Tejnka".
  29. ANT. SLAVÍČEK:
The Old Town from the Hill "Letná".
  30. ROMAN HAVELKA:
View of Prague from the "Podbaba" Hill.
-

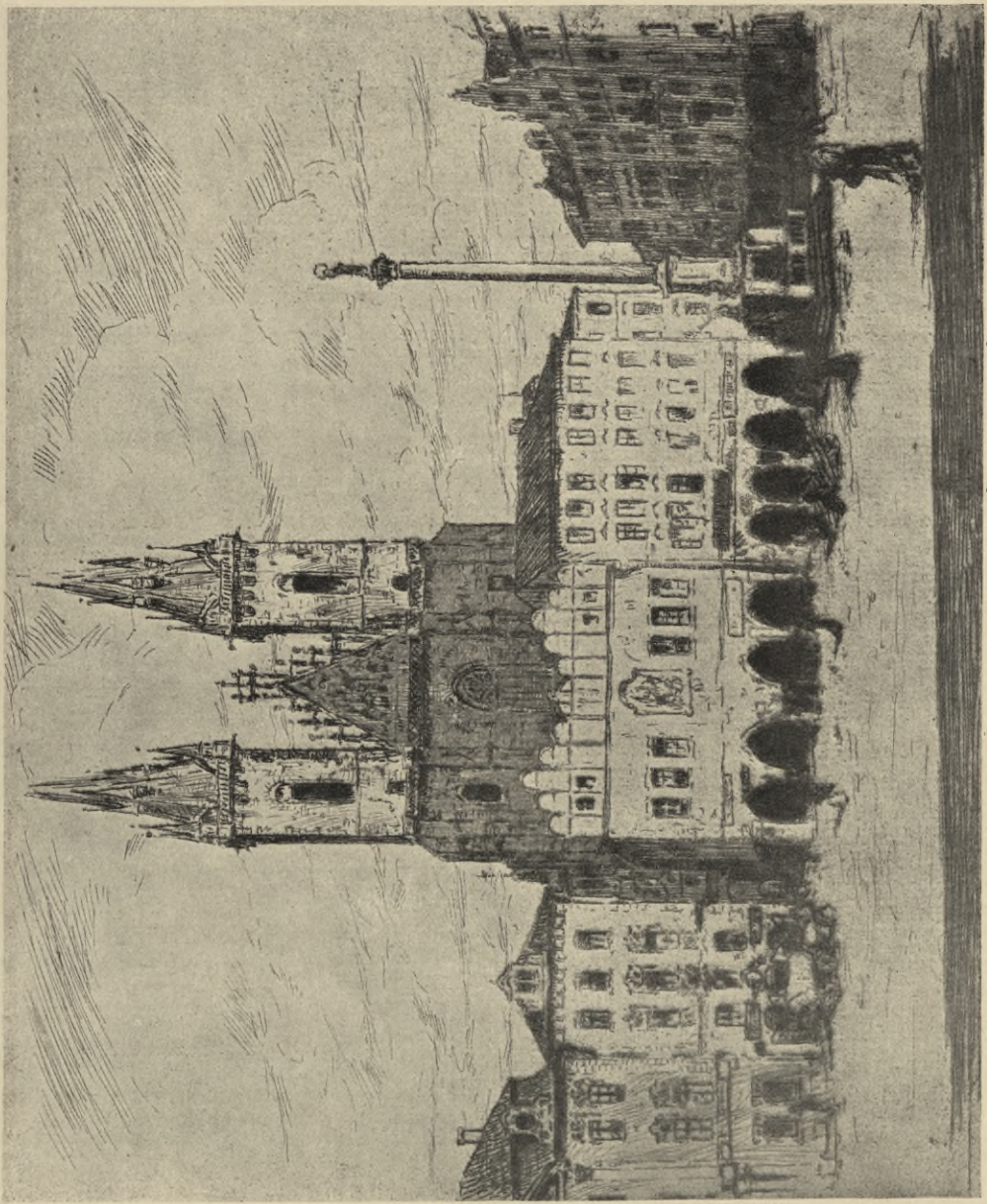

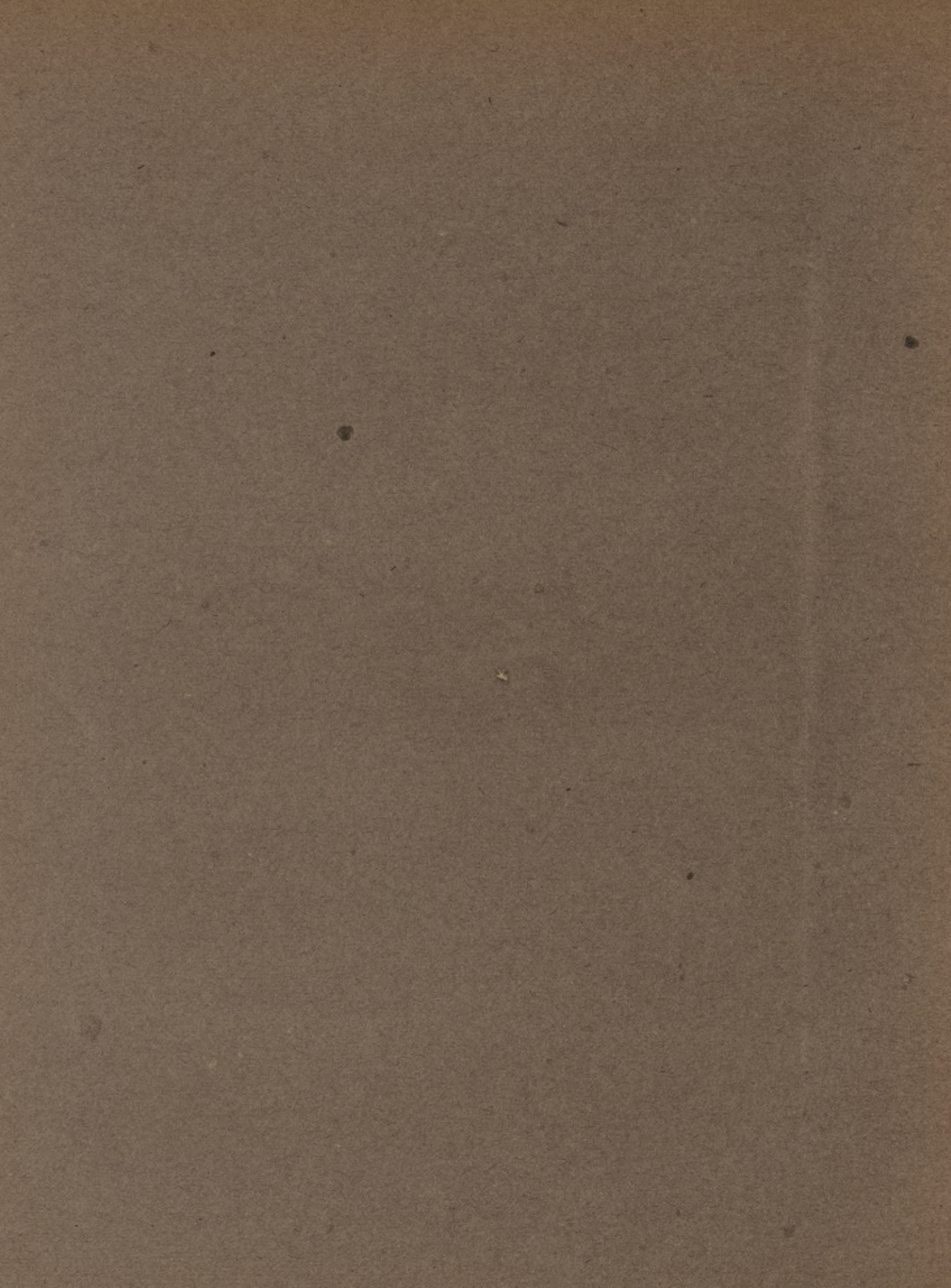

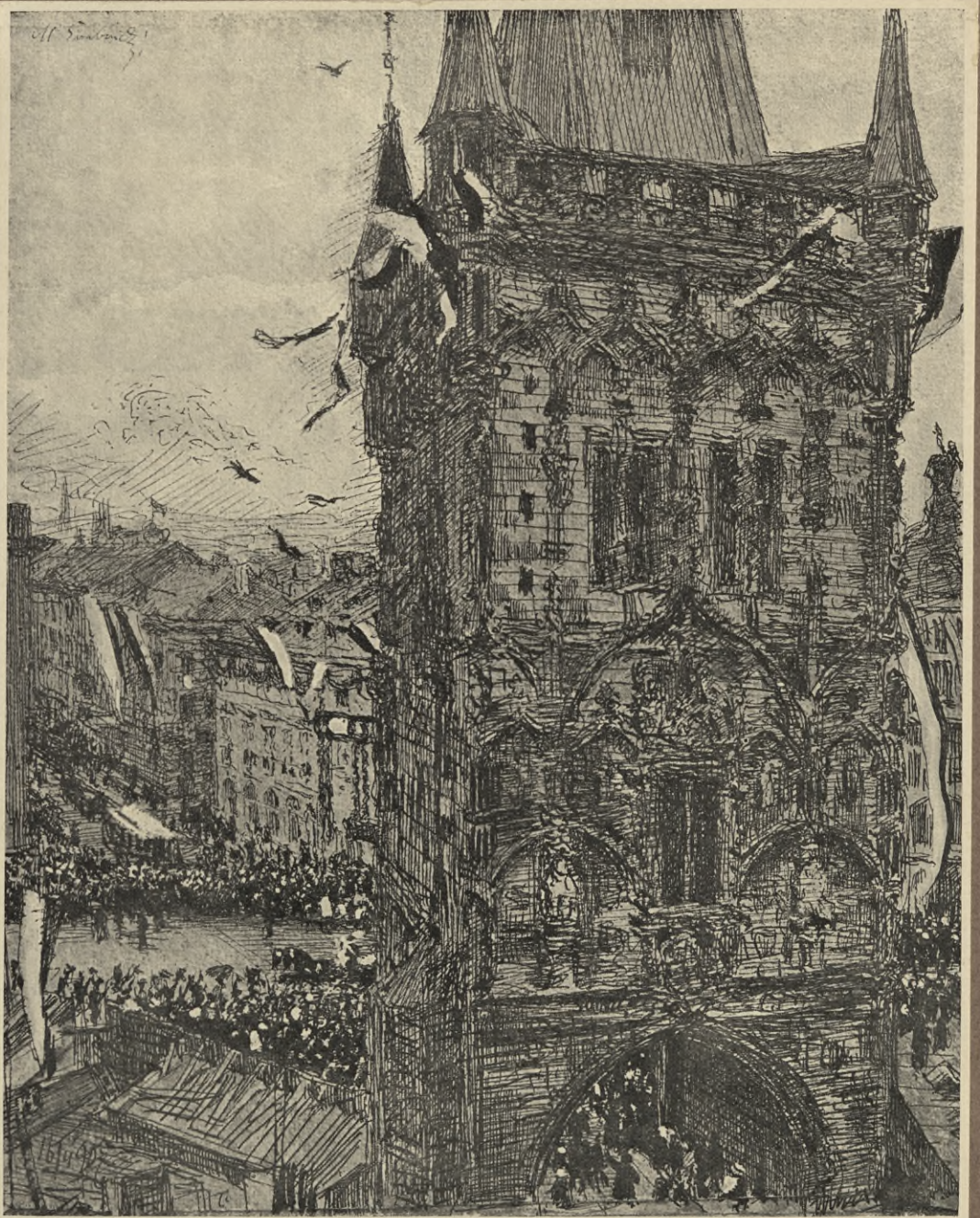

They Church Progue

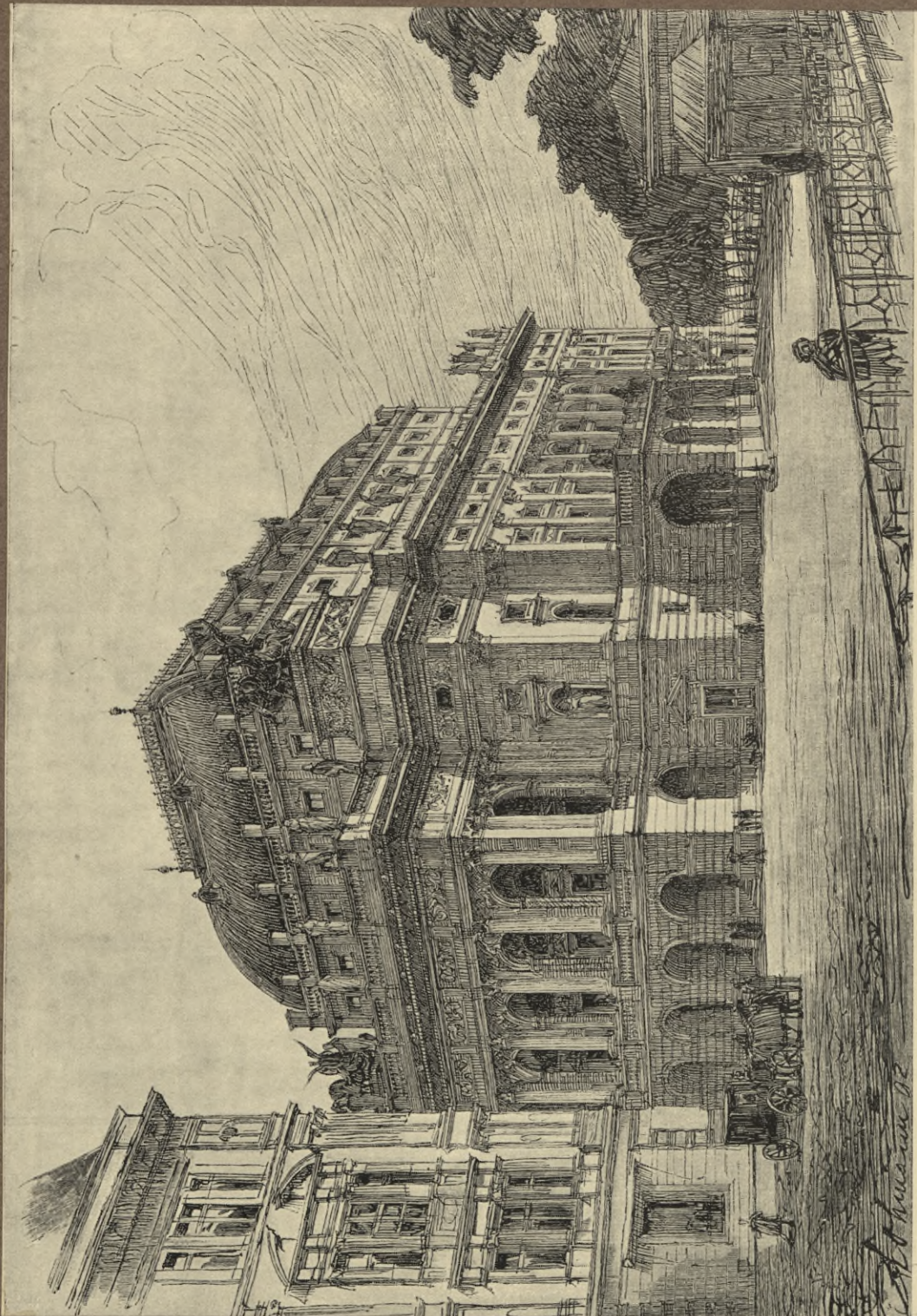

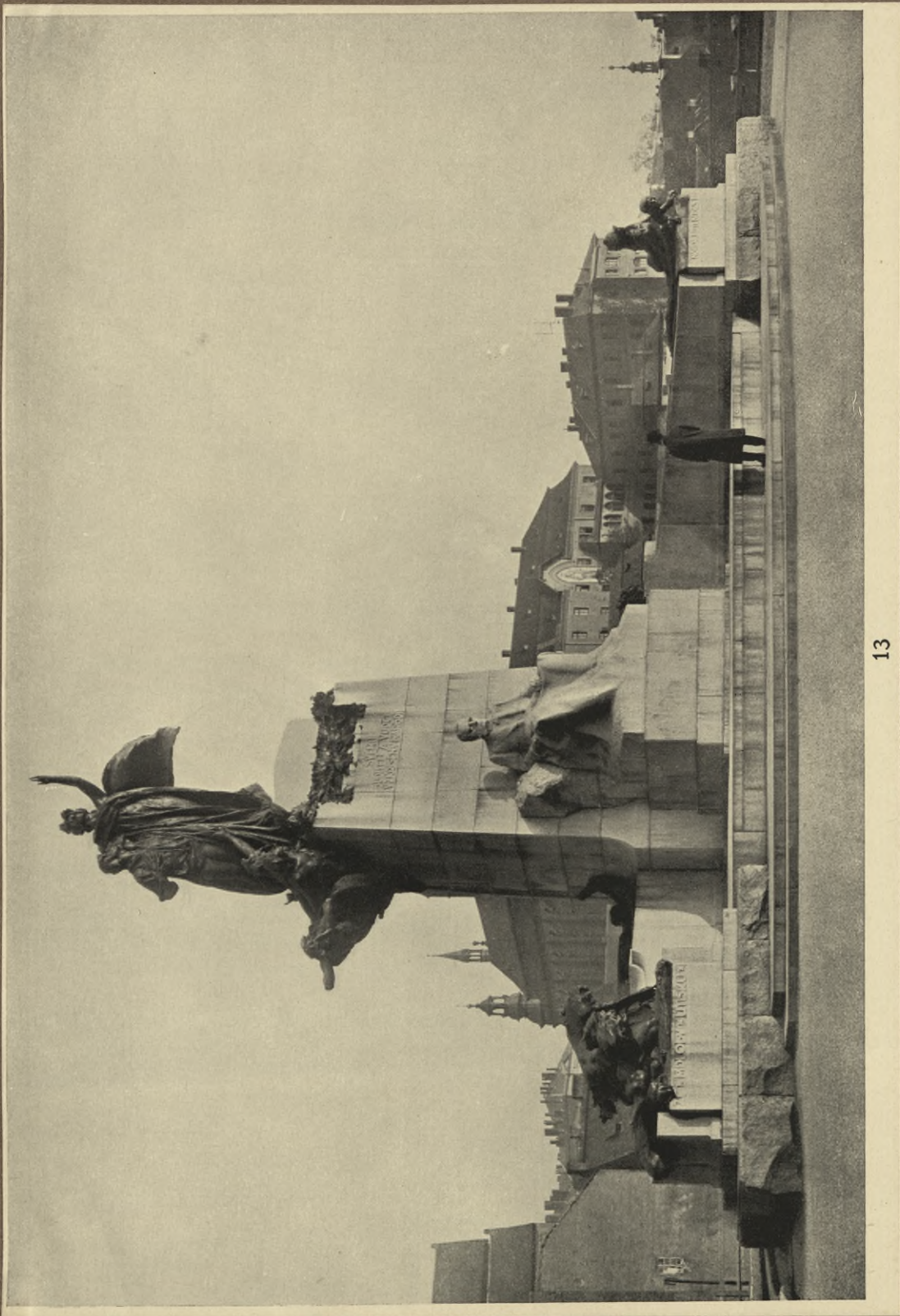
J. Johnson sculp.

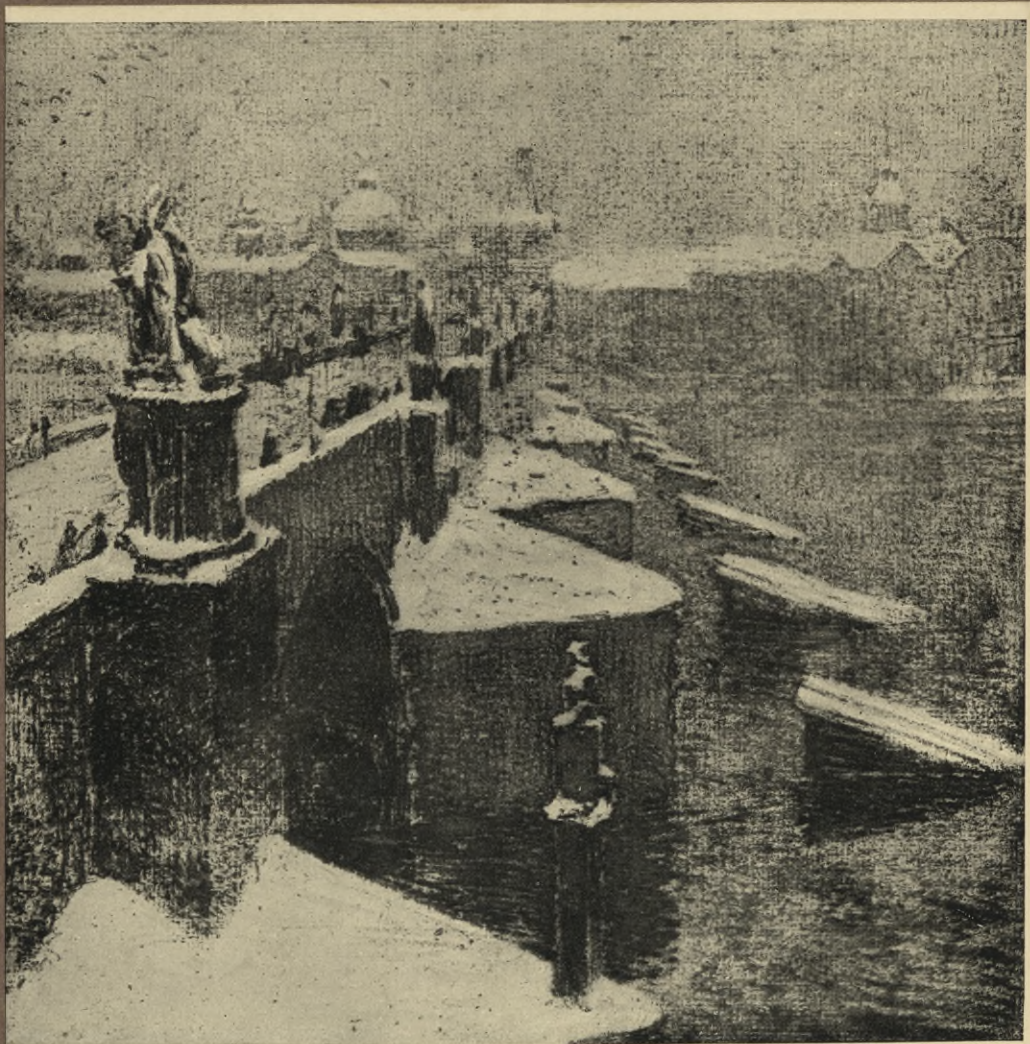

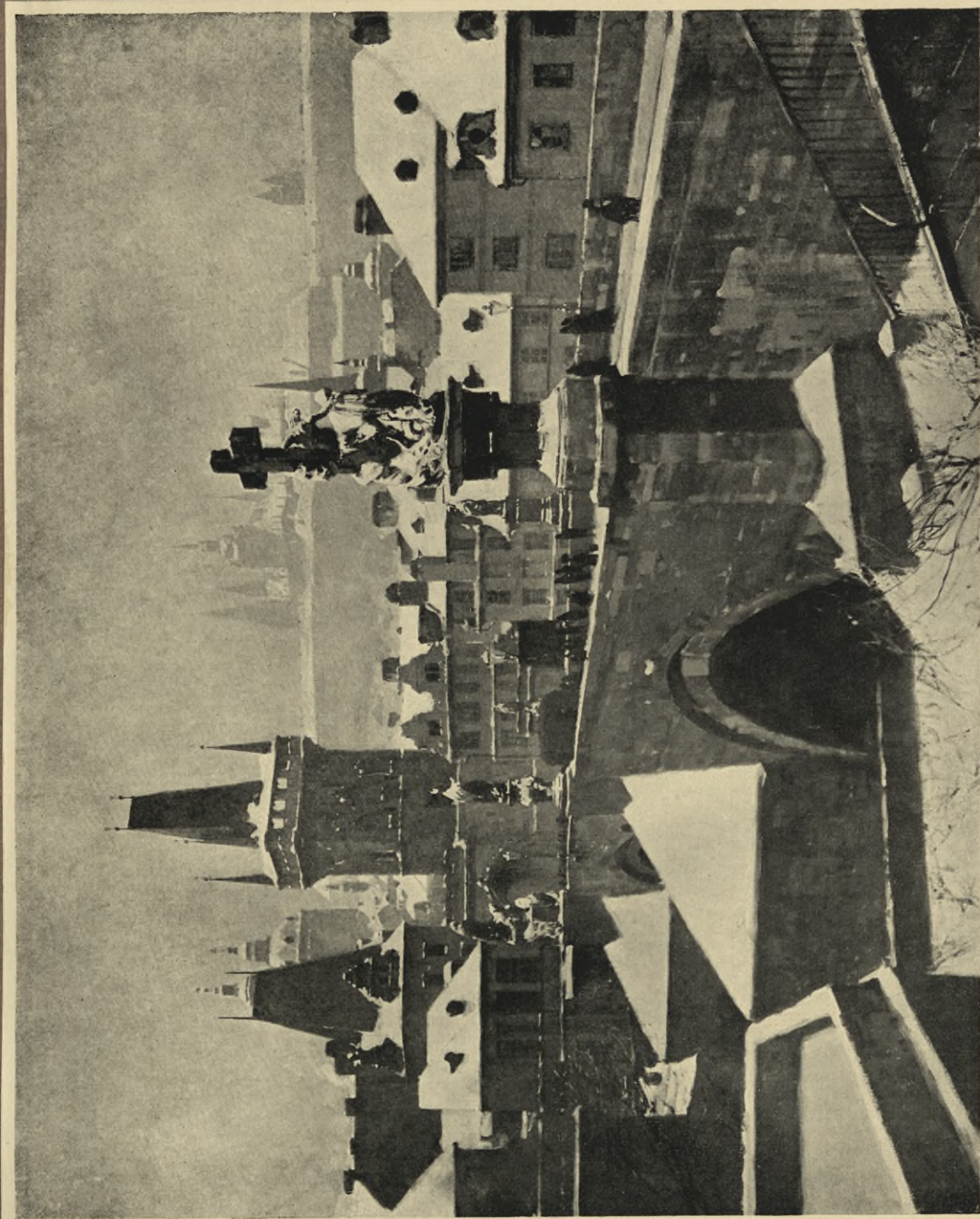

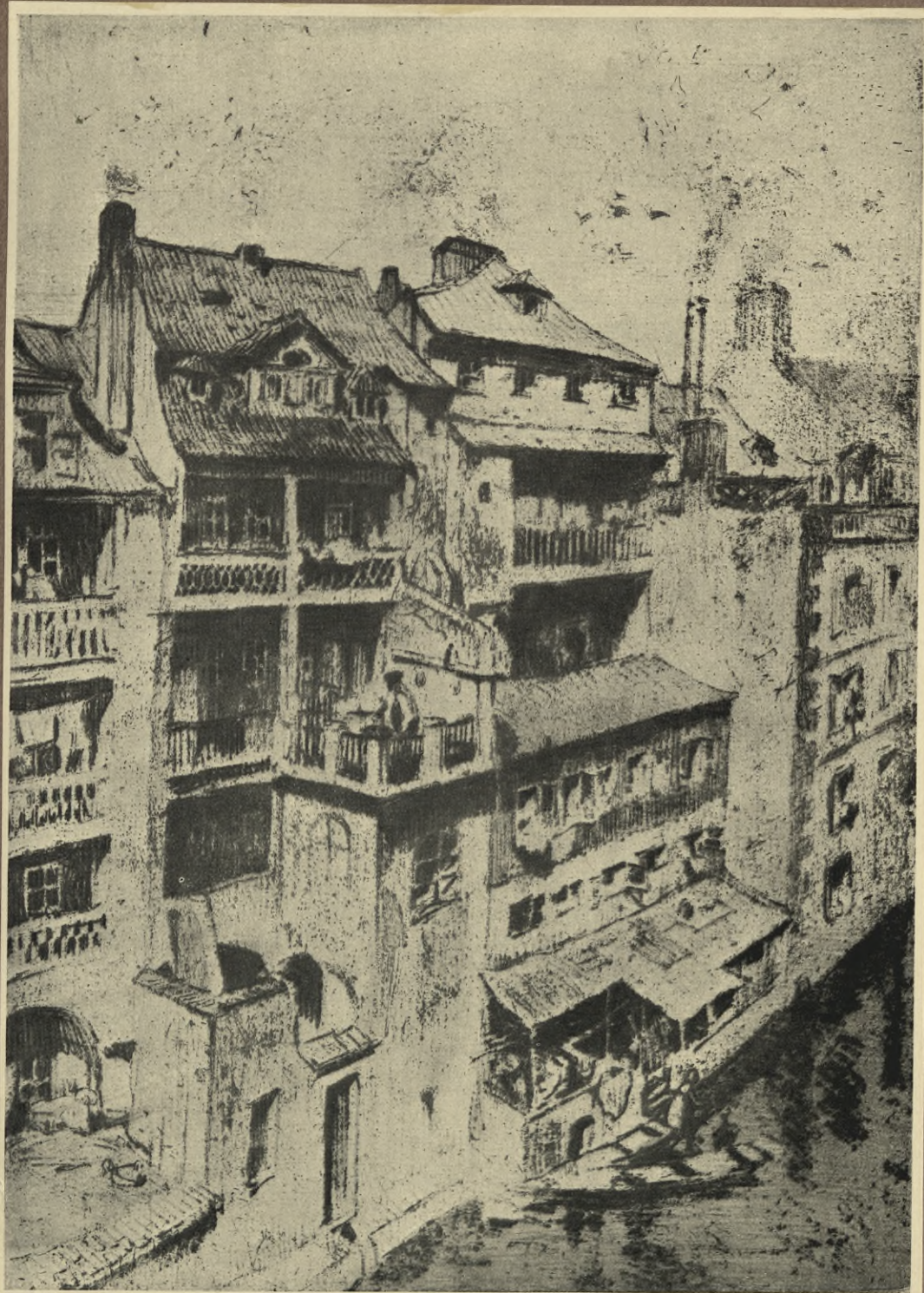

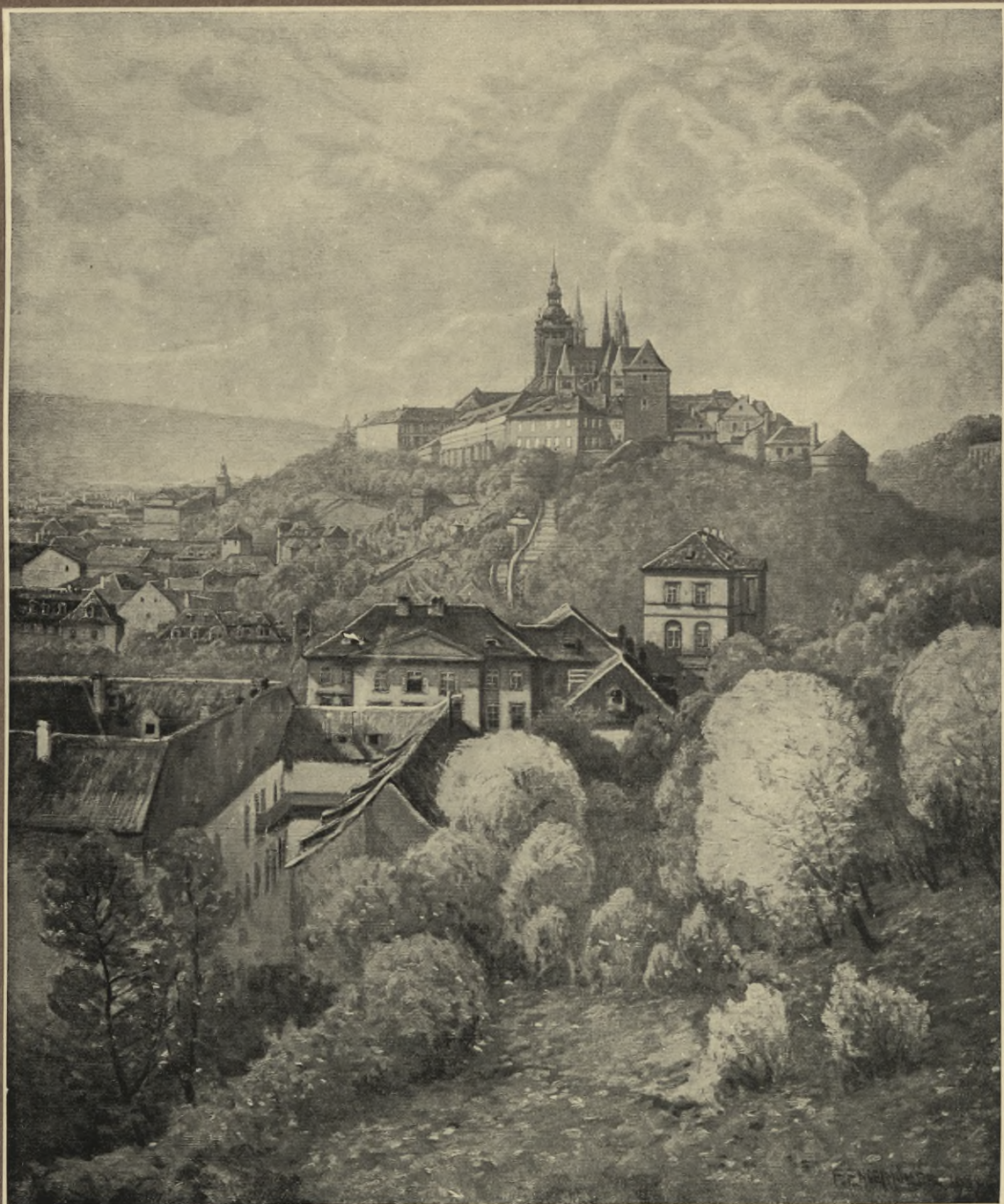

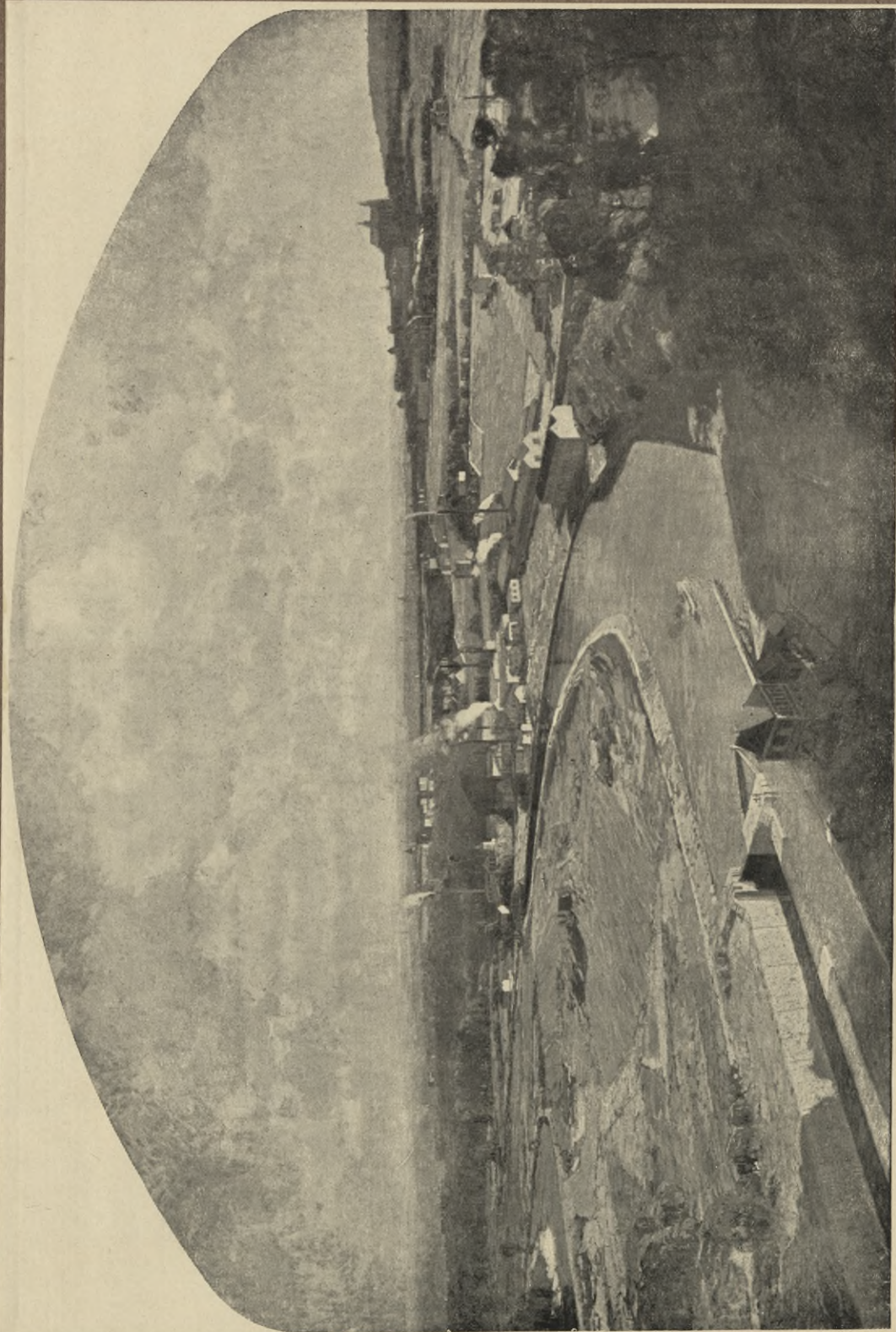

WYDZIAŁY POLITECHNICZNE KRAKÓW

BIBLIOTEKA GŁÓWNA

L. inw.

13526

Kdn., Czapskich 4 — 678. 1. XII. 52. 10.000

Biblioteka Politechniki Krakowskiej

10000298612